

Duurzame Innovaties

Introductie

Uitgave: Octrooicentrum Nederland,
Cluster Kennisontsluiting en Beleidsinteractie (KOB)

Auteur(s): Drs. N. (Niels) Tans

Datum: december 2005

Status: Definitief (concept/ voorlopig/ definitief)

Postadres: Postbus 5820, 2280 HV Rijswijk

Web-site: www.octrooicentrum.nl

Cluster Kennisontwikkeling en Beleidsinteractie (KOB)

KOB analyseert octrooi-informatie ter ondersteuning van beleidsontwikkeling op het gebied van innovatie en industrieel eigendom.

Vragen die KOB ondermeer beantwoordt, zijn:

Wie is binnen een bepaald technologiegebied actief en met welke technologie in het bijzonder?

Welke bedrijven zijn (in potentie) elkaars concurrenten? En welke zijn (in potentie) elkaars partners?

Wat is de positie van de BV Nederland ten opzichte van de belangrijkste concurrenten op de wereldmarkt?

Welke zijn de belangrijkste Nederlandse spelers in een technologiegebied?

Welke geografische concentraties (valleys) zijn er te identificeren en wie maken er deel van uit?

Wat zijn opkomende technologiegebieden?

Wat is de octrooistructuur van een land? Op welk gebied worden naar verhouding veel octrooien aangevraagd en op welk gebied minder? Hoe verhoudt deze situatie zich met die in de EU en die in Nederland?

Door de combinatie van databases met bibliografische gegevens van octrooien, octrooiregisters en bronnen met andere (economische) gegevens is het mogelijk om analyses te maken die beleidsrelevante informatie verschaffen.

Samenvatting

Het directoraat-generaal Ondernemen & Innovatie heeft verzocht een verkennend octrooionderzoek uit te voeren op het gebied van Duurzame Innovatie. Het onderzoek is gesplitst in een aantal deelonderzoeken, elk voor een verschillend duurzaam technologiegebied. De technologiegebieden zijn procesvernieuwing, energie, bouw en landbouw. In eerste instantie wordt alleen over de eerste twee gebieden gerapporteerd. Dit rapport vormt de algemene inleiding van de rapportages en behandelt de vraagstelling, de splitsing in technologiegebieden en de gehanteerde methoden en begrippen. Het onderzoek strekt zich uit over de periode 1990 t/m 2003.

Inhoud

1	Inleiding -----	7
2	Duurzame ontwikkeling -----	8
3	Methode -----	10
	OCTROOI -----	10
	OCTROOIAANVRAGEN / -VERLENINGEN / -PUBLICATIES -----	10
	INTERNATIONALE PROCEDURES -----	10
	OUDSTE PRIORITEIT -----	10
	TECHNOLOGIEGEBIED -----	11
	BESCHERMINGSGEBIED -----	11
	NATIONALITEIT VAN DE AANVRAGER -----	11
	PERIODE VAN ONDERZOEK -----	12
	INDICATOREN -----	13
	SPECIALISATIE-INDEX -----	13
	ONNAUWKEURIGHEDEN IN DE RESULTATEN -----	13
Bijlage 1.	Gebuurkte landcodes -----	14
Bijlage 2.	Begrippenlijst -----	15

1 Inleiding

Het directoraat-generaal voor Ondernemen en Innovatie (dg O&I) heeft het Octrooi Centrum Nederland verzocht verkennend onderzoek te verrichten naar de octrooi-positie van Nederland in verband met duurzame innovaties. Uit het totale gebied van duurzame innovaties zijn vier hoofdonderwerpen gekozen namelijk : *Procesvernieuwing in de chemie, Energie, Landbouw en Bouw*. Binnen deze vier hoofdonderwerpen zijn deelgebieden gelokaliseerd. Meestal is de grens tussen de deelgebieden vaag. Met name is dat het geval bij het onderwerp Procesvernieuwing in de chemie waarover daarom in zijn geheel wordt gerapporteerd.

De volgende beleidsvragen met betrekking tot elk onderwerp zijn geformuleerd¹:

- Wat is de octrooi-positie van Nederlandse bedrijven ?
- Wat is de octrooi-positie van Nederlandse bedrijven ten opzichte van het buitenland?

De rapportage volgt de indeling in hoofd- en deelonderwerpen. Voorliggend rapport bevat de algemene introductie tot de deelrapporten en is het vertrekpunt voor alle deelonderzoeken. In hoofdstuk 2 wordt de opsplitsing van het onderzoeksgebied behandeld. Hoofdstuk 3 gaat in op de gebruikte methode van onderzoek. De beleidsvragen worden voor elk (deel-) onderwerp in de afzonderlijke deelrapporten beantwoord.

¹ In de originele vraagstelling van EZ-dg O&I is sprake van de kennispositie van bedrijven. KOB kan van de kennispositie slechts die component afleiden die blijkt uit het bezit of uit (gepubliceerde) aanvragen van octrooien. Deze worden geassocieerd met innovatief gedrag. In de vraagstelling is de term 'kennis' daarom vervangen door 'octrooi'.

2 Duurzame ontwikkeling

Duurzame ontwikkeling is 'een ontwikkeling die voorziet in de behoefte van de huidige generatie zonder daarmee voor toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien'. Het gaat daarbij om het 'in samenhang beheren van het sociaal economische domein, het ecologische domein en het economische domein'. Deze domeinen worden in het Engels aangeduid met de letters 'ppp' wat staat voor people, planet en profit².

Kenmerken van duurzame ontwikkeling zijn:

- laag materiaal- en energiegebruik tijdens de productie;
- laag energieverbruik tijdens het gebruik van een (eind-)product;
- verlenging van de levensduur van producten;
- geringere verspreiding/uitstoot van toxische stoffen;
- vermindering van afvalproductie (materiaal, warmte, CO₂, ...);
- intensivering van hergebruik;
- maximalisering van het gebruik van hernieuwbare grondstoffen;
- verhoging van de dienstenintensiteit (verdienselijking).

In het volgende niet uitputtende overzicht zijn de door dg O&I genoemde deelgebieden en toepassingen weergegeven:

Procesvernieuwing in de chemie

- a. *Witte biotechnologie* > Verbeteren van industriële processen dmv. biotechnologie in de volgende toepassingen:
 - productie van chemicaliën
 - verwerking van biomassa
 - recycling / opruiming
 - nieuwe materialen
- b. *Groene biotechnologie* > Toepassing van witte biotechnologie in landbouw en voeding.
- c. *Productie van Biobrandstof* > Productie van brandstof uit niet-fossiele grondstoffen.
- d. *Scheidingstechnologie* > Zuivering van materialen dmv. fysisch/chemische technieken in de volgende toepassingen:
 - afvalverwerking
 - bodemzuivering
 - waterzuivering
 - hergebruik grondstoffen
- e. *Katalyse* > Stimulatie van chemische processen dmv. toevoeging van specifieke stoffen in de volgende toepassingen:
 - procesverbetering (energie en grondstoffen besparing)
 - biokatalyse

Energie

- a. *Duurzame energie* > Productie van energie door onuitputtelijke bronnen en zonder uitstoot van schadelijke stoffen :
 - windenergie (windmolens / parken)
 - zonnecellen / panelen
 - zonneboilers
 - aardwarmte
 - zeewaterwarmte
 - waterkracht
 - golf- en getijdenenergie
 - brandstofcellen

² Duurzame Daadkracht, Actieprogramma duurzame ontwikkeling: VROM, BUZA: augustus 2003

b. *Alternatieve brandstoffen* > Productie van energie uit niet-fossiele grondstoffen :

- biomethanol
- bioethanol
- biodiesel, bio-olie
- synthetisch aardgas
- waterstof

c. *Energiebesparing* > Verhogen van de energie-efficiency van processen/producten in de volgende toepassingen:

- rest- / afvalwarmte
- transport
- energieopslag
- isolatie
- temperatuurregeling
- warmte/kracht koppeling
- verlichting
- ict

Bouw

a. *Duurzame woningbouw* > Het terugdringen van de milieubelasting bij ontwerpen, bouwen en beheren (inclusief sloop), door middel van de volgende toepassingen :

- isolatie
- positionering
- materialen
- ventilatie
- verwarming
- klimaatcontrole

b. *Duurzame utiliteitsbouw*

c. *Duurzame grond- weg- en waterbouw*

Landbouw

a. *Duurzame landbouw* > Het verminderen van het gebruik van giftige stoffen en het verminderen van de afvalproductie, toegepast in :

- kassenbouw
- omgaan met water

3 Methode

De deelgebieden en toepassingen die in hoofdstuk 2 vermeld zijn, worden in de onderscheiden deelrapporten nader uitgewerkt vanuit de invalshoek octrooien. Aantallen gepubliceerde octrooiaanvragen/octrooien worden geteld en de resultaten van de tellingen worden in grafieken weergegeven. Voor het verzamelen van de gegevens wordt gezocht in de octrooidatabanken Epodoc en Eureg van het Europees Octrooibureau en in de World Patent Index (WPI) (zie bijlage 2), waarin praktisch alle relevante octrooipublicaties zijn opgenomen. Octrooiaanvragen zijn geselecteerd naar het technologiegebied waarin de uitvinding is geclassificeerd, het gekozen beschermingsgebied, de datum van indiening en de nationaliteit van de aanvrager. De periode van onderzoek begint met 1990 en eindigt met 2003. Meer recente gegevens zijn nog niet aanwezig in de beschikbare databanken.

Octrooi

Een octrooi of patent is een volgens de wet verleend monopolie op de exploitatie van een uitvinding. De maximale wettelijke duur van een octrooi is in bijna alle landen 20 jaar. Octrooiwetgeving beoogt de (technologische) vooruitgang te stimuleren. Deze stimulatie is tweërlei. Enerzijds beschermt een octrooi de uitvinders en aanvragers (particulieren, bedrijven, instellingen) tegen concurrentie, waardoor investeringen in innovatief onderzoek terug verdiend kunnen worden. Anderzijds worden octrooien en aanvragen gepubliceerd en vormen de octrooipublicaties een inspiratiebron voor verdere innovatie. Een mogelijke maat voor het innovatievermogen van een bepaald land is het aantal octrooiaanvragen per jaar op naam van aanvragers of uitvinders met overeenkomstige nationaliteit.

Octrooiaanvragen / -verleningen / -publicaties

Een octrooi wordt volgens nationale wet- en regelgeving aangevraagd, beoordeeld, verleend en in stand gehouden. Een octrooiaanvraag wordt na een periode van doorgaans 18 maanden geheimhouding gepubliceerd, terwijl verlening en publicatie van het eventuele uiteindelijke octrooi nog jaren op zich kan laten wachten.

Bij statistisch octrooionderzoek gaat men voor het samenstellen van indicatoren bij voorkeur uit van (publicaties van) octrooiaanvragen. Aanvragen zijn van recenter datum dan verleningen en de indieningsdatum van een aanvraag ligt dicht bij het 'tijdstip van uitvinding' dan de verleningsdatum van een octrooi. Door uit te gaan van aanvragen wordt daarom een reëler beeld gekregen van de mate waarin innovatie plaats heeft. Aangezien in de Verenigde Staten tot voor kort niet alle aanvragen gepubliceerd werden, gebruiken we voor statistisch onderzoek in dat beschermingsgebied (US) verleningen in plaats van aanvragen.

Internationale procedures

Om een octrooi in meerdere landen te verkrijgen moet in elk land afzonderlijk een octrooiprocedure worden gestart. Omwille van de harmonisatie van wetgeving en voor het gemak van de aanvrager van een octrooi in meerdere landen is een aantal internationale overeenkomsten gesloten. De belangrijkste zijn het Patent Cooperation Treaty (PCT), dat door praktisch alle landen van de wereld is ondertekend en het Europees Octrooi Verdrag (EOV) waarbij momenteel 31 landen uit Europa zijn aangesloten. Volgens deze overeenkomsten kan nu met één aanvraag in meerdere landen tegelijk een octrooi worden aangevraagd. De desbetreffende instantie beoordeelt de aanvraag en stuurt deze dan door naar de door de aanvrager aangewezen landen (of regio's) voor de vervolprocedure. Ter onderscheiding van de verschillende soorten aanvragen en octrooien worden verschillende voorvoegsels bij de registratienummers gebruikt. Een (PCT-) aanvraag ingediend bij de WIPO ontvangt de aanduiding WO, een aanvraag bij het EOB krijgt EP als voorvoegsel en een nationale aanvraag in bijvoorbeeld de VS krijgt US toegevoegd aan zijn unieke nummer. Al naar gelang de gevolgde weg spreekt men van de PCT-route, de EP-route of een nationale route. Een aanvraag die via de WIPO bij het EOB wordt ingediend krijgt de benaming Euro-PCT.

Oudste prioriteit

Bij verlening van internationale aanvragen door de aangewezen landen ontstaan meerdere octrooien voor dezelfde uitvinding in verschillende landen. Deze octrooien behoren dan tot één zogenaamde octrooifamilie. Aan al deze octrooien ligt één en dezelfde aanvraag ten grondslag. Deze aanvraag is het oudste lid van de familie en wordt aangeduid met de term 'oudste prioriteit'. De indieningsdatum van deze aanvraag staat bekend als de 'oudste prioriteitsdatum'. De oudste prioriteitsdatum is van belang op het moment dat een uitvinding op nieuwheid moet worden getoetst en ze benadert het tijdstip waarop de uitvinding is gedaan het dichtst. Ook het land van indiening van de oudste prioriteit is van belang. Meestal is dat het land van vestiging of herkomst van de uitvinder of de aanvrager.

Technologiegebied

De (nationale) octroobureaus hanteren een classificatiesysteem om een uitvinding onder te brengen in een technologiegebied. Dit vergemakkelijkt het zoeken naar soortgelijke octrooien bij het beoordelen van de nieuwheid van een octrooiaanvraag. Dit classificatiesysteem is de zogenaamde International Patent Classification (IPC), die momenteel uit ongeveer 70.000 ingangen bestaat. In dit onderzoek is bij het zoeken in de databases gebruik gemaakt van de IPC en van de European Classification (ECLA), de wat uitgebreidere Europese pendant van de IPC.

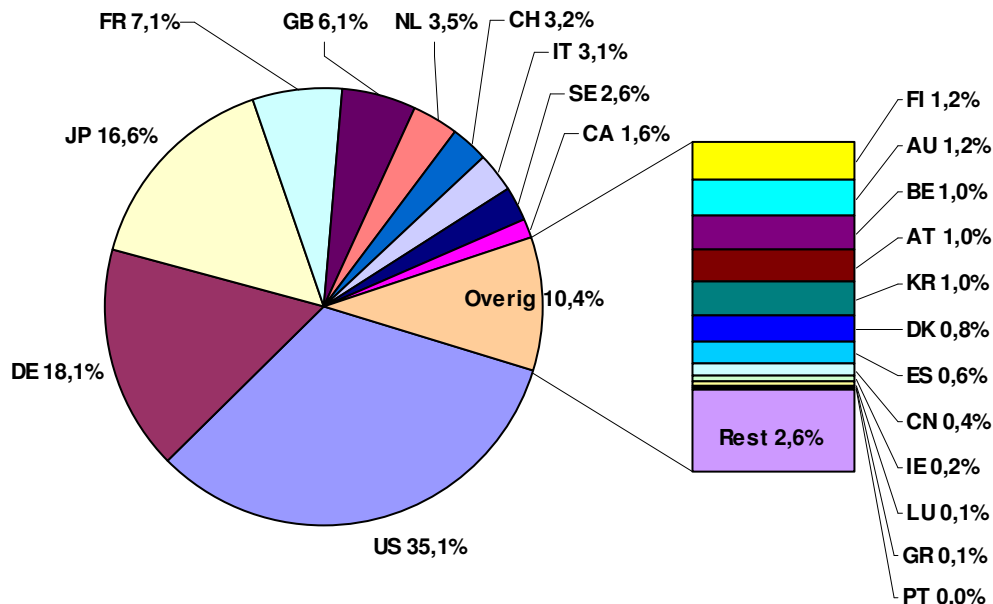
Beschermingsgebied

De in dit onderzoek gebruikte octrooipublicaties zijn afkomstig van de drie belangrijkste aanvraagroutes, namelijk WO-aanvragen (ook: PCT-aanvragen), EP-aanvragen (Europees) en US-octrooien. WO-aanvragen worden bij de WIPO ingediend en kunnen leiden tot bescherming in praktisch alle landen van de wereld. EP-aanvragen kunnen uitmonden in octrooien in momenteel 31 Europese landen. US-octrooien geven bescherming in de Verenigde Staten. Gezien de omvang en het belang van de Amerikaanse economie worden veel belangrijke uitvindingen in de Verenigde Staten geoctrooieerd, ook door niet Amerikaanse bedrijven.

Nationaliteit van de aanvrager

De aanvrager van een octrooi is degene die het octrooi kan gaan exploiteren. De aanvrager is niet noodzakelijkerwijs ook de uitvinder en kan ook een andere nationaliteit dan de uitvinder hebben. Een octrooiaanvraag kan op naam staan van meerdere uitvinders en meerdere aanvragers van uiteenlopende nationaliteiten. In dit onderzoek wordt gezocht naar octrooiaanvragen met aanvragers uit de Verenigde Staten, Canada, Japan, China, Zuid Korea, Australië, Zwitserland en de landen van de EU-15 waaronder Nederland. Hiermee wordt een doorsnede van de wereldeconomie verkregen alsmede een beeld van de (economische) omgeving van Nederland.

Figuur 1 geeft de verdeling weer naar land van herkomst van alle WO- en EP-octrooiaanvragen in de periode van 1990 t/m 2003. De gegevens zijn gebaseerd op de som³ van WO- en EP-aanvragen waaruit familieleden zijn verwijderd (zie Oudste Prioriteit). Deze figuur dient als algemene referentie. Nederland neemt met een aandeel van 3,5% een zesde positie in. De EU-15 is met een gezamenlijk aandeel van 45,6% als geheel de grootste partij. Duitsland is 'groter' dan Japan en China is (nog) erg klein.

Figuur 1 Nationaliteit van octrooiaanvragers⁴ (WO+EP)

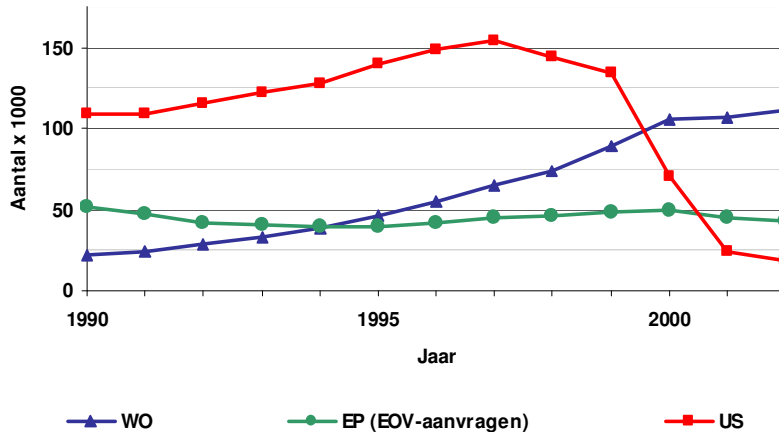
³ De som van WO- en EP-documenten wordt in dit document aangeduid met WO+EP.

⁴ Voor gebruikte landencodes zie Bijlage 1.

Periode van onderzoek

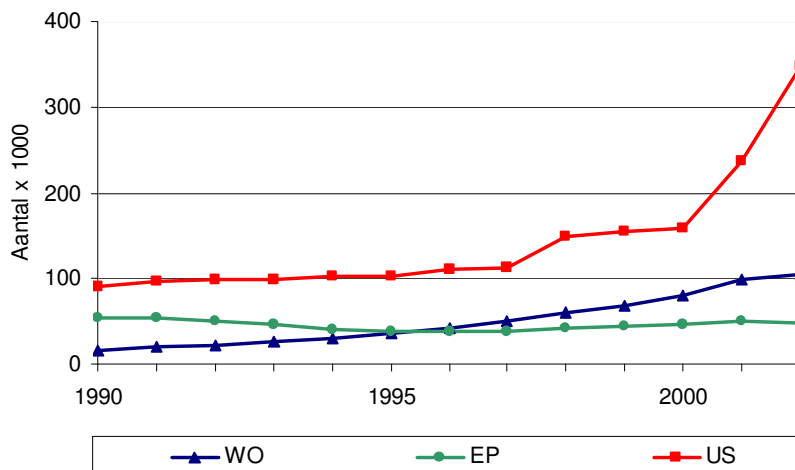
De jaren van 1990 – 2002 zijn gekozen als onderzoeksperiode omdat voor alle drie de soorten aanvragen de gegevens van na 2002 incompleet zijn voor de nieuwste aanvragen. Dit komt door de gehanteerde geheimhoudingsperiode van tenminste 18 maanden vanaf de indieningsdatum. Gegevens van voor 1990 worden als minder relevant voor huidige ontwikkelingen gezien.

In figuur 2 zijn de jaarlijkse aantallen WO- en EP-aanvragen en US-verleningen op basis van hun oudste prioriteitsdatum in de onderzoeksperiode weergegeven. De EP-aanvragen zijn ontdebeld, dat wil zeggen ontdaan van de aanvragen die een WO-familieid hebben.

Figuur 2 Trend in totale aantallen aanvragen/ octrooien in de drie onderzochte octrooiregimes

De dalingen na 2000 in de figuur kunnen grotendeels worden toegeschreven aan de periode van geheimhouding van 18 maanden tussen het tijdstip van aanvraag en het tijdstip van eerste publicatie (WO en EP). Voor octrooien (US) is de periode tussen tijdstip van aanvraag en tijdstip van publicatie drie à vier jaar, en soms nog veel meer. De daling voor Amerikaanse verleningen in figuur 2 begint daarom al enkele jaren eerder. Ter vergelijking zijn in figuur 3 de aantallen publicaties op basis van hun publicatiedatum (en niet hun oudste prioriteitsdatum) in dezelfde periode weergegeven. Hier zien we geen vertraging ten gevolge van geheimhoudingstermijnen en kunnen we constateren dat met name het aantal Amerikaanse publicaties enorm toeneemt.

Figuur 3 Trend in aantallen octrooi publicaties in de drie onderzochte octrooiregimes

Indicatoren

Aangezien octrooien als bewijzen van innovatieve activiteit van de (nationale) economieën worden gezien, is de belangstelling voor indicatoren op basis van octrooien toegenomen. De Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO, OECD) speelt hierbij een voortrekkersrol. Door de OECD is geconcludeerd dat de nationaliteit van aanvragers een beeld van de innovatieve capaciteit van het bedrijfsleven van het betreffende (aanvragende) land geeft. Om landen onderling met elkaar te kunnen vergelijken worden aantallen aanvragen/octrooien van een zelfde type (bv. US- of WO-) met aanvragers uit de betreffende landen met elkaar vergeleken. De enige andere in dit onderzoek gebruikte indicator is de zogenaamde specialisatie-index.

Specialisatie-index

De specialisatie-index is een maat voor de aandacht die binnen een bepaald land aan een bepaald technologiegebied wordt gegeven, in vergelijking met de aandacht die wereldwijd aan dat technologiegebied wordt gegeven. De index is genormeerd op 1. Een specialisatie-index groter dan 1 wil zeggen dat van het totaal aantal aanvragen (met aanvragers) uit het betreffende land er relatief veel in het betreffende technologiegebied liggen.

De index is vooral geschikt om een beeld van het innovatieve karakter van een bepaald land te verkrijgen, maar zegt niets over de innovatieve kracht van dat land. Dit laatste wordt uitgedrukt door de (absolute) aantallen octrooien die door (bewoners van) een bepaald land worden aangevraagd. De Verenigde Staten kunnen bijvoorbeeld een specialisatie index van 0,5 op het gebied van groene biotechnologie hebben, maar nog altijd 10 keer zoveel octrooien op dat gebied aanvragen als een klein land als Nederland met een drie keer zo grote index voor groene biotechnologie (1,5).

De specialisatie-index is goed bruikbaar om bijvoorbeeld Nederland en Canada met elkaar te vergelijken of om te zien hoe innovatieve en/of economisch succesvolle landen hun researchaandacht verdelen. Ze is niet bruikbaar om de invloed van een bepaald land in een bepaald technologiegebied vast te stellen.

Onnauwkeurigheden in de resultaten

Een octrooiaanvraag kan door meerdere aanvragers worden ingediend. Wanneer hun nationaliteiten verschillen leidt dit tot een dubbeltelling omdat iedere nationaliteit per octrooiaanvraag in de tellingen voorkomt. Wanneer echter de nationaliteit van een aanvrager niet in de gegevens van een aanvraag vermeld staat dan valt de aanvraag geheel buiten de tellingen (nultelling). Gemiddeld veroorzaken dubbeltellingen en nultellingen een vermeerdering van het aantal getelde octrooipublicaties van +5,6% bij de WO-aanvragen, +2,3% bij EP-aanvragen en +0,4% bij de US-octrooien.

Een andere oorzaak van dubbeltellingen is het volgen van meer aanvraagroutes voor dezelfde uitvinding. Hieruit resulteren meer octrooipublicaties voor dezelfde uitvinding (octrooifamilies). Daardoor kan de uitvinding geregistreerd zijn als WO-aanvraag, als EP-aanvraag en ook als nationale aanvraag (US-, NL-, enz). Voorzover mogelijk is hiervoor gecorrigeerd. Volledig ontdebellen van WO- en EP-aanvragen is praktisch onmogelijk aangezien dit inspectie van individuele octrooien vereist. Hierdoor en door vermelding van meer aanvragers per octrooiaanvraag ontstaat er een teveel van 7% in de tellingen van WO+EP-aanvragen. In onderlinge vergelijking van aantallen aanvragen van verschillende landen speelt het overschot (mits gelijkmatig verdeeld) echter geen rol.

Tot 2001 publiceerde het Amerikaanse octrooibureau pas na verlening van het octrooi ook de octrooiaanvragen. Om die reden is het gebruikelijk om in de Verenigde Staten naar verleende octrooien in plaats van naar aanvragen te kijken. Octrooiaanvragen leiden echter niet altijd tot octrooi. De resultaten voor Amerikaanse octrooien kunnen daarom niet worden gecombineerd met resultaten gebaseerd op octrooiaanvragen.

Door de procedurele termijnen voor geheimhouding zijn de verzamelingen octrooidocumenten vanaf het jaar 2002 in toenemende mate onvolledig. Dit geldt nog sterker voor de documenten die betrekking hebben op octrooien in de Verenigde Staten (US-verleningen). Om hiervoor te compenseren worden de ten tijde van het onderzoek gevonden aantallen in een bepaald technologiegebied als percentage van de tot dan gevonden jaartotalen (over alle technologiegebieden) gepresenteerd. Daarbij wordt er dan van uit gegaan dat de nog ontbrekende aanvragen/octrooien gelijkmatig over de verschillende technologieklassen en nationaliteiten (van aanvragers) verdeeld zijn. Niettemin dienen cijfers van na 2001 –zeker die met betrekking tot de US-verleningen– met de nodige voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd.

Bijlage 1. Gebruikte landcodes

Landcode	Land
AT	Oostenrijk
AU	Australië
BE	België
CA	Canada
CH	Zwitserland
CN	China
DE	Bondsrepubliek Duitsland
DK	Denemarken
ES	Spanje
EU15	(AT+BE+DE+DK+ES+FI+FR+GB+GR+IE+IT+LU+NL+PT+SE)
FI	Finland
FR	Frankrijk
GB	Verenigd Koninkrijk
GR	Griekenland
IE	Ierland
IT	Italië
JP	Japan
KR	Zuid-Korea
LU	Luxemburg
NL	Nederland
PT	Portugal
SE	Zweden
US	Verenigde Staten

Bijlage 2. Begrippenlijst

EPC

De "European Patent Convention" (EPC ; Europees Octrooiverdrag: EOv) is in 1977 in werking getreden en voorziet in de afhandeling van gemeenschappelijke octrooiaanvragen door het Europees Octrooi Bureau (EOB) voor momenteel 31 landen in Europa. Het verdrag staat los van de Europese Unie. Zwitserland en Turkije zijn bijvoorbeeld ook aangesloten. Met een Europese aanvraag kan octrooi gevestigd worden in meerdere van de aangesloten lidstaten tegelijk, waarbij de landen waar men wil octrooieren reeds bij de aanvraag bekend (aangewezen) dienen te worden gemaakt. Een Europese aanvraag wordt door het Europees Octrooibureau beoordeeld en eventueel verleend. Na de verlening worden de octrooien via de nationale procedures in de afzonderlijke aangewezen lidstaten geregistreerd.

Epodoc

Epodoc is de naam van de database van het Europees Octrooibureau waarin de gegevens inclusief de gescande documentbeelden van praktisch alle octrooipublicaties (ter wereld) zijn opgeslagen. Ze vormt voor Europese examinatoren het voornaamste hulpmiddel bij het onderzoek naar de nieuwheid van uitvindingen waarop octrooi is aangevraagd. Epodoc is toegankelijk voor alle octrooibureaus van de bij het Europees Octrooiverdrag aangesloten landen, waaronder Octrooicentrum Nederland.

Eureg

Eureg is de naam van het Europees Octrooiregister waarin de administratieve gegevens van Europese octrooiaanvragen worden geregistreerd. Naast registers voor internationale aanvragen die door de internationale organisatie worden beheerd (zoals Eureg), heeft elk land zijn eigen nationale register. Het Nederlandse octrooiregister is toegankelijk via de website van Octrooicentrum Nederland.

Land van herkomst

Een octrooi(aanvraag) heeft tenminste één uitvinder en tenminste één aanvrager. Uitvinder en aanvrager kunnen verschillende (rechts-)personen zijn. Van de aanvrager en uitvinder worden meestal, maar niet altijd, de nationaliteiten vermeld. De nationaliteit van de aanvrager kan verschillen van die van de uitvinder, of ontbreken, waardoor eenduidige toekenning aan een land van herkomst niet mogelijk is. Dit kan ook het geval zijn wanneer er meerdere aanvragers en/of uitvinders, met verschillende nationaliteiten, op de aanvraag vermeld staan.

Octrooigemachtigde

Een octrooigemachtigde is een onafhankelijk, wettelijk bevoegd specialist op het terrein van octrooien, verenigd in de Orde van Octrooigemachtigden. Hij/zij stelt octrooiaanvragen op en kan namens aanvrager of octrooihouder optreden bij de vestiging en instandhouding van octrooi en in juridische procedures. Wegens de complexiteit van de materie is de octrooigemachtigde praktisch onmisbaar.

PCT

Het "Patent Cooperation Treaty" is een in 1970 gesloten verdrag dat de afhandeling door de World Intellectual Property Organization (WIPO) van internationale octrooiaanvragen (WO-aanvragen) voor inmiddels 182 landen regelt. Via een WO-aanvraag wordt in alle (182) aangesloten landen de mogelijkheid tot octrooiaanvraag geschapen en wordt een zogenaamd internationaal nieuwheidsonderzoek uitgevoerd dat door alle aangesloten landen wordt erkend. Na de aanvraag is er een periode van 30 maanden beschikbaar voor marktverkenning en bezinning alvorens moet worden besloten tot vestiging van het octrooi in de afzonderlijke landen en, last but not least, tot investering van de bijbehorende taksen en vertaalkosten.

WPI

De World Patent Index is een commerciële octrooidatabase van Thomson Scientific / Derwent met een iets andere structuur en in sommige gevallen wat uitgebreider gegevens dan Epodoc. WPI heeft ongeveer dezelfde dekking als Epodoc en wordt met name door onderzoekers uit het bedrijfsleven gebruikt.